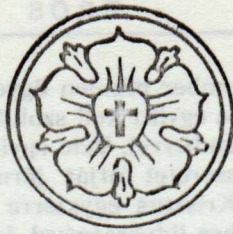


ERŐS ÖVÉR



AMÉRIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXII. EVFOLYAM

1968. AUGUSZTUS—SZEPTEMBER

6. SZÁM

TEOLÓGUS ÚTRAVALÓJA

*Menj... menj, fiam, ne nézd, hogy fény vakít,
vagy ködbetűnt a táj, mely rád mered,
akármí jön, ne érezd gáncsait:
menj... menj keményen, oldatlan magaddal,
ne alkudozz az életed fölött!*

*Ki elhívott, még nem tudod, hová küld,
még nem tudod, mit ád és mit kíván,
elveszted-e, ha szétszotod szíved,
vagy mindent megtalálsz a más szívében?*

*Isten szava s Ember szava lesz,
könyörgő és könyörgést gyógyító,
nem béna vágyak béna száműzöttje!*

*A hívő ajka zárt, sohase kérdez,
a hit nem válaszok számoszlopa,
a hit a kérdezetlen bizonyosság;
több, mint a mágneses tér, híd az űrben,
ahol törvény a fény, s a föld-parány
suhan... nem érzi múlás terheit.*

*Az Úr, Akit szolgálsz, nem látható,
de mindeniütt az Ő világa őriz,
az Ő ekéje szánt vetés alá,
s az Ő nyomán aratsz kenyér-magot,
és gyermeked Őt látja, hogyha rád néz,
a könnyein azért csillan mosoly...*

*Az Ember, akit szolgálsz, látható lesz,
de hányszor jó lenne nem látni útját,
ha gyilkosok közt gyilkosan oson
a békén álmódók kunyhóihoz.
Ilyenkor nem szó kell, jótettel példakép,
Krisztus korbácsa hívja öklödöt,
hogy megvédhesd a védtelen jövőt,
országot építs, mely tisztább a hónál,
ahol nem számít az: ki mit keres,
mit kér és kérdésekre mit felel...
Ne szád kérkedjék így: imádkozom!
Az út imákká gyúrja lépteid,
s Két Urad mindenható szavára
az életed egésze mondjon — Áment!*

"Küldj el engem!"

A belső elhívás meg-megújuló hangja nélkül nem lehet lelkesítő szolgálatban állni. Luther Isten színe előtt vallotta, hogy a maga erejéből nem képes ilyen nagy és szent feladat hűséges betöltésére. Istennek legyen hála, hogy az egyház Ura maga gondoskodik arról, hogy legyenek alkalmas tanítványok, akik az Ige hirdetésével és a szentségek kiosztásával szolgálnak. Az egyház legdrágább kincse: az evangélium. Ez a legdrágább kincs bízott az Ige hirdetőire és a szentségek kiszolgáltatóira.

Ézsaiás próféta látomásán, Ézs. 6:5—8-ban, és önvallomásán keresztül leolvashatjuk: Hogyan hív el Isten a szolgálatra? Hogyan indít fel a hűségre? Hogyan tesz alkalmassá a munkára? Mit kíván a szolgálattevőtől? És hová vezeti őt?

"Szent, szent, szent a Seregeknek Ura" — kiáltják a szeráfok. Tökéletessége, mindentudása, mindenütt jelenvalósága, szentsége, megrendítően hat az emberre. Az Isten, akivel szemtől szemben áll Ézsaiás próféta, hatalmában és szentségében megrendítő Isten. Lenyűgöző ez a találkozás. Egy parányi ember áll szemtől szembe a mindenség szent-séges Urával. Ez a tökéletes aránytalanságnak a példája: Isten és ember szemtől szembe egymással.

A bűnbánat hitvallása tör fel Ézsaiás próféta ajkán. Szíve mélyéig átérzi, mit jelent a szent Isten előtt állni.

A bűn és halál összefüggését érti. De a halál szélén álló Ézsaiás próféta új életet vehetett. Hallja a bűnbocsánat feloldozó szavát: "Hamiságod eltávozott és bűnöd elfedezett."

E. Gy.

Mi keresztyének arról is bizonyágot tehetünk, hogy Jézus Krisztus vitt át minket a halálból az életbe.

A megelőző kegyelem jön elénk. Isten a kezdeményező, Aki előbb szeretett minket.

Arról van szó, hogy Isten hírnököket, követeket akar kiküldeni, akik az ő szavát viszik az embervilágnak. Nem akar elrejtőző Isten lenni, Aki fenn trónol elérhetetlen, hűvös és zord magasságban, Aki érthetetlen és megfoghatatlan az ember számára. Isten ki akar tárulkozni az ember előtt. Meg akarja fejteni önmagát. Mindazt, amit kinyilatkoztatásként megcselekedett, meg akarja értetni az embervilággal. Tolmácsokra van szüksége, akik az ő isteni szavát lefordítják és megmagyarázzák a többi ember számára. Követek kellenek, akik értelmezik Isten akaratát, képviselik ügyét a világban, el tudják mondani, hová és merre vezet Isten, mi az ő akaratának és jó-tetszésének az iránya.

Isten nevében szólni nem kis dolog. Két pólus között történő cselekvést jelent. Az egyik pólus a mindenség Ura, a szent Isten, a másik pólus a bűnös ember. A kettő közötti végtelen szakadékot Jézus Krisztusban, az Isten-emberben hidalta át. Ennek a Krisztusnak a követségében kell járni. Azt keresi Isten, ki hajlandó felvállalni a Krisztus-hirdetésnek, a Krisztus-követségnek, a tanítványságnak, a bizonyágtevő szolgálatnak az útját?

“Küldj el engem!” — hangzik Ézsaiás próféta válasza. Boldog büszkeség remeg a szavában, amikor Isten színe elé áll, s úgy ajánlkozik: “Imhol vagyok én, küldj el engem!”

Isten kérdésére lehet nemmel válaszolni. Isten nem tart igényt kényszerített szolgálatra. Várja a hit önkéntes feleletét. Csak azok állhatnak igazán Isten szolgálatában, akik minden megkötöttségtől mentesek, önként és szabadon, hitből vállalják azt.

Az az út, ahová Isten küld, a Krisztus követségének az útja. A tanítványnak egyszerre kell hirdetnie azt, amit Istentől vett, és cselekednie azt, amit Jézus Krisztustól látott. Vele együtt kell lehajolnia az emberhez. Vele együtt kell felvennie az

ember minden ügyét és gondját. Vele együtt kell szolidárisnak lennie az emberrel. Vele együtt kell az ember-szeretetet útját járnia. Amint Jézus Krisztus egyszerre törődött az ember üdvösségével és földi boldogulásával, úgy kell az igehirdetőnek is mindkettőt szem előtt tartania.

Isten azt várja a lelkészekről, hogy igehirdetésük és életfolytatásuk egyszerre szolgálja Isten üdvözítő szándékát és az embereken való segítésre irányuló konkrét akaratát. Amikor a hit válaszát adjuk Isten kérdésére: “Küldj el engem!”, ezzel bizonyágot tettünk arról a hitbeli meggyőződésünkről, hogy az Isten-

szolgálatot az ember javát előmozdító szolgálaton keresztül gyakoroljuk. Olyan pásztorokra van szükség, akik a nyáj testi-lelki gondját hordozzák, s akik világosan értik: “Isten úgy szerette a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta érte.”

Arra a szolgálatra vállalkozunk, amelyben Isten parancsolatából fordulunk az ember felé. Jézus Krisztusnak a lelkületével állunk a segítség szolgálatában, aki úgy hirdette az Isten országának evangéliumát, hogy életét adta az emberért, de ugyanakkor észrevette a segítségnek a legapróbb lehetőségeit is.

O. E.

ÚJ MÉCS LÁSZLÓ-KÖTET

A költő “Posta-pillangó c. költeményében verseit a következő sorokkal ajánlja külföldi magyar testvéreinknek:

Van vers, mely annyi terhet bír el,
mint egy galamb,
mely száll kurta sornyi hírrrel
s egy ország sorsát dönti el
a háború!

S van vers, mely mint egy esőppnyi feeske,
csak annyit bír el,
amennyi egy kis nefelejeske
szirmán fér, ha sürgönyöz
egy nagy öröm.

E dalt szemeid úgy tekintsék,
mint posta-lepkét;
viszi a föld, ég minden kincsét,
ha tüvel himporára írom:
S z e r e t e t !

73 éves korában készült fényképe alá pedig ezt a négy sort írta:

Egy ismeretlen, ősi fényű
örök Titokról elszakadtan,
küldöncnek jöttem s eltűnök majd,
ha üzenetem általadtam.

A kétnyelvű (angol, magyar) verskötet címe egyik legszebb költeményének címe: “Vadócba rózsát oltok...” (hogy szebb legyen a föld). Van-e ennél szebb célja és munkája egy pap-költőnek?!

Mécs Lászlónak azok a költeményei vannak benne ebben a könyvben, amelyeket angolra is lefordítottak. Eddig 13 kötet verse jelent meg magyarul. Az Athenaeum által ki-

adott verskötet huszonháromezer példányban fogyott el, ami magyar viszonylatban csillagászati szám. Odahaza 24 évig egy szava sem jelenthetett meg, pedig hét kötetre való új, eddig meg nem jelent verse vár kiadásra.

Versei megjelentek francia, holland, német, olasz, spanyol és szlovák fordításban. Wass Albert költő és író Mécs Lászlót, a mai magyar költők közül a legnagyobbnak tartja. Szerintem a neokatolicizmus legszebb magyar gyöngye.

Köszönjük Bognár Józsefnek, Wass Albertnek, Vörösváry Istvánnak és legfőképp dr. Kardos Talbot Bélának, hogy ezt a kétnyelvű Mécs verseskötetet megjelentették. Ára 6 dollár és a postaportó. Kapható lapunk kiadóhivatalában is.

— dr —

EV. LEKÉSZUTÁNPÓTLÁS MAGYARORSZÁGON

A lelkészutánpótlás kielégítő voltáról tett nyilatkozatoknak mond sajnálatosan ellen a tárnokrési gyülekezet esete, hol a hívek kifejezték hő óhajukat, hogy saját lelkészt szeretnének újra munkába állítani, “de megértéssel fogadták azt a tényt, hogy a lelkészutánpótlás nem áll arányban a kiöregedő lelkészek létszámával, s ezért az szükséges, hogy fogadják jó szívvel a lehetséges öszszefonások során körükben szolgáló lelkészeket”.

(bbp)

NÉMETORSZÁGI LELKIGONDOZÁS

II.

A Németországi Magyar Református és Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat keretében protestáns istentiszteleteink — sajátos evangélikus liturgiánk mellőzésével — jobban hasonlítottak a református istentisztelethez, mint a miénkhez. Evangélikus híveink egyre jobban kezdték először hiányolni, majd követelni az evangélikus liturgiát, s így az evangélikus istentiszteletek bevezetésével Asbóth Gyulával és Belopotoczky Lajossal egyre többet foglalkoztunk.

Ekkor kezdődtek meg a belső ellentétek is, melyeknek részint politikai, részint személyi hátterük volt. Ezekről írta Nagy Sándor vezető-lelkészünk 1947. évi munkajelentésében: "Az 1947. esztendő a mindenirányú erjedések és forrongások éve volt a Németországban élő magyarság egész szervezetében és annak minden részében. Ezt látva Egyed Aladár főesperes-felügyelő lelkészünk felhívással fordult az illetékesekhez, személyes tárgyalást javasolva és az ellentétek áthidalását kérve. Az így megindult tárgyalások folyamán Egyed Aladárral együtt kísérletet tettünk arra, hogy a Németországban élő magyarság politikamentes, egységes vezetését és gondozását biztosítsuk. Ez egyidőben sikerült is, ám az eredményt a politikai erőszakoskodás ismét megghiúsította."

Szolgálatunk politikamentességét nemcsak szolgálatunk lényege, hivatása és méltósága követelte meg, hanem a minden munkánkat elismerő, engedélyező és támogató katonai megszálló, világi és egyházi hatóság is.

Újra csak vezető lelkészünk jelentéséből idézek: "Ezeknek a belső küzdelmeknek a ténye és módja miatt munkaközösségünk evangélikus lelkész-csoportjának vezetői ismételt lemondásukkal kihangsúlyozták, hogy csak az eddigi békés egyetértés és alapelvek mellett tudnak tovább velünk együtt dolgozni..."

Nehéz helyzetünkben üzent az Úr, dr. Howard Hong, a LVSZ megbíztotta útján, aki arról értesített min-

ket, hogy raktárai csak akkor nyílnak meg számunkra, ha azt, mint Németországi Magyar Evangélikus Missziói Egyház kérjük. Akkor is csak Bajorország területére adhatnak segítyt. Mivel a hazai püspöki kar — melynek minden hónapban jelentést küldtünk munkánkról — ezt a megoldást helyesnek tartotta, most 20 éve megszerveztük a Németországi Magyar Evangélikus Missziói Egyházat. Asbóth Gyulát, kinek erre a munkára, velem együtt, hazai püspöki megbízatása volt, felkértem az elnöki tisztt betöltésére, Belopotoczky Lajost központi irodánk vezetésére és Szalay Istvánt a világi elnök teendőinek ellátására. Magam pedig hozzáfogtam a segélyezés munkájának megszervezéséhez. Raktárnokunk dr. H. Heinzelmann Imre lett, aki feleségével együtt végezte az irodai és raktárnoki munkákat. Dr. Hong, feleségével együtt teljes szívvel karolta fel segélyezési ügyünket és fél év múlva már Isten iránti hálával jelenthettem, hogy Bajorországban híveink között 271 élelmisszercsomagot, 258 ruha-csomagot és 632 DM készpénz-segélyt oszthattunk szét a reászorulóknak. Megkezdtük az evangélikus istentiszteletek tartását is. Bajorországban Egyed Aladár, Baden-Hessen-Württemberg tartományban és a francia zónában Asbóth Gyula, az angol zónában pedig Károlyfalvi Béla. Több más helyen Lócsey László és Kozlay Kálmán. Az egész munkaterületen konfirmandus gyermekeink oktatását és konfirmálását magunk végeztük. Különböző minden evangélikus lelkész megmaradt a maga helyén s eddigi körzeteiben végezte tovább a közös protestáns lelkigondozást is.

Szeretném beszámolómban megörökíteni mindazoknak a nevét, akik ebben a fontos munkában részt vettek. De nincs módunkban egy teljes, kifogástalan névsort adni. Azért, ha valaki kimarad, előre is bocsánatot kérünk és hisszük, hogy nevét utólag közli velünk, s mi azzal egy későbbi lapszámunkban kiegészítjük névsorunkat, amely a következő:

Lelkészek: Asbóth Gyula, Belopotoczky (Bell) Lajos, Egyed Aladár,

Károlyfalvi Béla, Kótsch Lajos, Kozlay Kálmán, Lócsey László, Nagy József. *Diakónusok:* Juhász Imre és Bernhardt Béla (szigorló teológusok), valamint Borsiczky Imre, akik később külföldön végezték el a teológiai tanulmányokat, s itt szentelték fel őket lelkésznek. *Világiak:* Bertalan Kálmán, Szalontai András, Szepcsik György, Rupprecht Pál, Tolnai János, dr. Hegedüs István. *Felügyelőnk* mindvégig Szalay István volt. *Jogtanácsos:* dr. Porkoláb János, aki egy értékes énekeskönyvvel is meglepte testvéreit. *Kisegítő hitoktató:* br. Schönberger Ernőné. Missziói gyülekezetünk kapott külön lapot is "Ébresztő" címen. Dr. Hong pedig kinyomatta az "Amit minden evangélikusnak tudnia kell" című vallás-könyvet, amelyben benne volt a konfirmandus anyag is. Hasznos olvasmány lett felnőtt híveink számára is. A hazai új "Keresztyén Énekeskönyvünket" is ki akarta nyomtatni dr. Hong, lerövidített kéziratát össze is állítottam, de nem jutott reá anyagi fedezet.

Ezek mellett a munkák mellett rendeztem Bajorországban és máshol is sok orgona- és templomi-hangversenyt művészgardámmal, többször és huzamos ideig voltam orgonistája római katolikus testvéreinknek is.

Evangélizációkat és diakónusképző tanfolyamokat is tartottunk
(Folytatás a 5. oldalon)

MI MARADT MEG A PRÉDIKÁCIÓBÓL.

Férj: Voltak ma sokan a templomban?

Feleség: Igen, sokan voltak.

Férj: Milyen volt a prédikáció?

Feleség: Nagyon szép!

Férj: Miről szólt?

Feleség: Arról szólt... igen... no, miről is szólt?

Férj: A Kovácsné ott volt?

Feleség: Igen, ott volt.

Férj: Milyen ruhában volt?

Feleség: Új, sötét vörös ruha volt rajta, vékony fekete szegéllyel, a kihajtója ferdén spieces volt. Sötétkék gyöngysort viselt, amit a férje hozott Olaszországból. Hátán a varrás sveifolva húzott, ami annál jobban kiemelte a szoknya bőségét, kalapja...

Férj: Köszönöm, elég. Nem csodálom, ha elfelejtetted a prédikációt.

ERŐS VÁR

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre.

Munkatársak:
Egyed Aladár és Bernhardt Béla.

“ERŐS VÁR”
 (“MIGHTY FORTRESS”)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102.

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.
Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.
No. 6, (115) Vol. XXXII,
AUGUST-SEPTEMBER, 1968

Subscription: \$3.00 a year.
Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirat, gyülekezeti hír, úgyszin-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, O. 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja
egy évre csak 3 dollár. Szívesked-
jenek a lejárt előfizetéseket kése-
delem nélkül beküldeni a fenti
címrre.

Be nem jelentett címváltozás esetén
a posta a kézbesíthetetlen újságot
megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig
külön portót kell fizetnie. Erre a költ-
ségre különösen nem-előfizetők, kése-
delmező előfizetők, vagy többéves hát-
ralékban lévők esetében nehéz fedeze-
tet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy min-
den esetben pontosan adják meg címük-
ket a “Zip Code” szám feltüntetésé-
vel együtt! Az újságot “Zip Code”
szám nélkül nem kézbesíti a posta.
Címközlésnél tüntessék fel az utca
megjelölését is; pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postalónokban azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülön-
böztetni.

Printed by
Classic Printing Corporation
9029 Lorain Ave., Cleveland, O. 44102

Egy eredeti prédikáció

Amint nemrég meghirdettem: ma a templompadokhoz fogok szólani. Már többször gondoltam erre, de csak most valósíthatom meg szándékomat. Tartotunk mi már külön istentiszteletet: időseknek, gyermekeknek, anyáknak, diákoknak... de a padoknak még egyet sem! Mondanivalóm két részre oszlik: előbb az értékeket, majd a hibákat sorolom el.

1.

(Megjegyzem, amit értékesnek tartok és dicsérek a padoknál, az nem mondható el az emberekről!) Ti padok, mindig itt vagytok, bármilyen is az időjárás. Néktek soha sincs nagyon hideg, vagy túl meleg, igen száraz, vagy nagyon nedves. Titeket sohasem érdekel az, hogy más templomban mi történik, s mit lehet ott hallani. Ti mindig itt vagytok. Rátok mindig számíthatok. Nem siettek színházba, vagy táncba, vasárnap nem kártyáztok, vagy futballoztok, s nem mentek látogatóba az istentisztelet idején. Nem mulasztotok el egy prédikációt, vagy gyűlést, vasárnapi iskolát, vagy missziói összejövetelt sem.

De határozottan látom, hogy kétféle templompad van: *teli és üres.* Örülök, hogy itt vagytok, mind, de inkább szeretnék kevesebb üres és több teli padot látni. Titeket is, ti Üres Padok, részben megdicsérlek, mert ti mindig itt vagytok és mindig itt elől. Bárcsak a teli padok tolakodnának úgy előre, hogy az istentiszteleten egy üres pad sem állana.

Általában jól viselitek magatokat. Nem zavarjátok későnőjövésével az istentiszteletet. Mindig pontosan vagytok itt (különösen ti üresek!) Nem kell gondolnunk az újrifestéstekre a legközelebbi tavasszal. Ha új ruhátok volna, tán el is késnétek, hogy azt mindenki láthassa. Nem forgolódtok, ha valaki késve érkezik.

Nem fecsegtok, s nem mutatjátok újság-, vagy könyvolvasással, hogy nem érdekel a lelkész beszéde. Nem is alusztok el a prédikáció alatt, s nem kritizáljátok a lelkészt, vagy a prédikációt.

Békés társaság vagytok! Nem civódtok egymással. Rosszullét sem fog el, hogy el kellene hagynotok a templomot. Csendesek vagytok, kedves Padjaim! Ezért dicsérlek és tisztellek is titeket. Erősek vagytok és tartósak. Nem úgy mint a hold, mely alakját folyton változtatja. Nem hajszojátok az újat, hanem mindig úgy viselkedtek, amint illik. Teljesen megbízhatom bennetek.

2.

És mégis van kifogásolni valóm. Nem használ néktek az istentisztelet. Hiábavaló minden erőfeszitésem. Semmivel sem vagytok jobbak ma, mint egy évvel ezelőtt. Kemények vagytok és nem tudtok együttérezni. Úgy hiszem, nem tudjátok értékelní sem fáradozásaimat, sem az értetek hozott áldozataimat. Nem figyeltok arra, amit mondok. Minden a felszínen megakad! Munkámban nem segítetek. A templomba senkit sem hívogattok, nem látogatjátok meg a betegeket, nem hoztok az oltárra virágot. Oly nagyon kemények, közönyösek és lusták vagytok!

Nem imádkoztok sohasem. Itt vagytok ugyan az imaórán, de nem vesztek részt benne. S nem is fizettek semmit. A szíves adakozót szereti az Isten, de ti egy fillért sem adtok! “Gyümölcszeikről ismeritek meg őket!” — Mindég csak magatokkal törődtek. Egymással sem, idegenekkel sem beszélgettek. Nem adtok lelkipásztorotoknak örömet a munkájához. Oly hidegek, merevek és külsőségesek vagytok, hogy a lelkipásztor akkor sem tudna kissé is felmelengetni titeket, ha bármennyit tanulna és a Szent Lélek erejével prédikálna. Hiába beszélne a lelketekre, nem fogadjátok azt el s még csak hálásak sem vagytok érte.

Ti Üres Padok, nem segítetek lelkészeteknek megtölteni a padokat, sőt inkább elkedvetlenítetek az embereket. Gyakran hallottam már olyanokról, akik azt mondták: eljöttek volna a templomba, de oly sok üres padot láttak, hogy újra kimentek és vissza sem akartak jönni. A ti ürességetek azt kiáltja az emberek felé: Maradjatok el! Ha az emberek ily sok üres padot látnak, nem bíznak többé lelkészükből, s azt gondolják, hogy szükség volna már a felváltásra. Ti Üres Padok, még a hitelenségénél is hangosabban hirdetétek, hogy a vallás semmit sem ér! A világ, a sátán és minden hitetlen tudja, hogy üresek vagytok és örülnek rajta! Szeretném, ha betudnám zárni a szájukat, s minden hely megtelnék, s így Jézus Krisztus egyházát győzelemre segíteném!

Végezetül, kedves Padjaim, hadd mondjam azoknak, akik mindig itt vannak, de üresen állnak: Remélem, felismeritek felelősségeteket, s azon lesztek, hogy ne csak jelen legyetek, hanem telve is legyetek! Ti pedig, kik mindig itt vagytok, megtelve: Ne csüggedjete el, hanem maradjatok hűségesek, mert egyszer azok, akik benneteket ülnek, majd a dicsőséges egyházhoz fognak tartozni, ahol egyetlen egy üres pad sincsen! Ámen.

B. I.

NÉMETORSZÁGI LELKIGONDOZÁS

(Folytatás a 3. oldalról)

Berchtesgadenban, majd a Lutheránus Világszövetség szolgálatában kivándorlási bizottságot állítottunk fel a kivándorolni szándékozók részére.

Feleségemmel együtt 1949 nyarán ültünk hajóra és kötöttünk ki Bostonban. Munkámat Asbóth Gyula vette át és Kótsch Lajos helyettesével (aki utódja is lett) átvették a misszió teljes vezetését.

A sorozatos kivándorlások meggyorsulása következtében a lelkigondozás egyre nehezebbé vált. Szerencsére az IRO, a Lutheránus Világszövetség Menekültügyi Szolgálatára révén ingyen utazási jegyhez juttatta a szolgálatra utazó lelkészeket, s így lehetővé vált a legmesszebbre lévő helyeken is az istentisztelet ellátása. Evangélicizációs konferenciákra híveink is kaptak ingyen utazási jegyet.

Híveink közül egyre többen kerültek a kivándorlók gyűjtő táboraiba, majd a kivándorolni nem tudó betegek és öregek táboraiba. Ezeknek lelki gondozása megnövelte az egyre fogyó lelkészek munkáját.

Mivel végig megmaradt mindenben a református testvérekkel az eddig közös és egymást kiegészítő pásztori szolgálat is, így lelkigondozóink mondhatni állandóan szolgálati úton voltak. Az "Ébresztő" is állandóan végezte a maga összekötő és hiterősítő áldott munkáját.

A németországi magyar evangéli-

kusok lelkigondozása Kótsch Lajos után a későbbben menekült fiatal evangélikusok lelkészek kezébe jutott. Jó kezekben van ma is. "Ütitárs" című lapjukban örömmel olvasunk szép munkájukról.

Egyed Aladár

75,000.000

A világ evangélikusságának a lélekszáma meghaladja a 75 milliót az Ev. Világszöv. legújabb jelentése szerint. A római katolikus és a görögkeleti egyház után az evangélikus egyház következik lélekszámában. Sem az anglikánok, sem a reformátusok nem érik el az 50 milliót.

Európában 60,408,600, Észak-Amerikában 9,226,600, Ázsiában 2,083,000, Afrikában 1,710,300, Ausztrália—Óceániában 507,900 az evangélikusok száma.

Csak hét országban van több mint 1 millió evangélikus, ezek közül öt európai; a másik kettő az U.S.A. és Indonézia.

Az általános lélekszámnövekedés kerekén 600,000 az elmúlt év alatt, amibe bele kell érteni a Szovjetunióban 50,000 lélek elvesztésének az elvételét is. (bbp)

CÍMVÁLTOZÁSOK

Kunos Jenő ev. lelkész új címe: 810 Juniper St., Ishpeming, MI 49849.

Mészáros Sándor ev. lelkész címe: Rt. 5, Fremont, OH 43420.

Weisz Jenő ev. lelkész címe: P. O. Box 1335, Canton, MN 55922.

AZ EGYHÁZ HÍREI

MAGYARORSZÁG

● D. Káldy Zoltán ev. püspök lett tagja az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottságának.

● Várpalotán a nyugalombavonult dr. Bányai Béla helyébe Németh Ferenc volt pápai másodlelkészt iktatták be az ev. gyülekezet lelkészi állásába.

● Kiskamondon imaházat, Kisbaboton lelkészlakot szentelt fel, Kálmánháza új harangot vett használatba, Kondoroson ismétleten tatarozta templomát, Albertin 190., Órimagyarósdon 106, Kőlcse temploma építésének 100. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

● 57-en végeztek a főtí Mandák Intézet nyári ev. kántorképző tanfolyamán.

● Kősa László Finnországban töltött egy évet tanulmányúton, Nagy István Svájcba, Kőszeghy Tamás és ifj. Kendei György a Kelet-Német Népköztársaságba, Baranyai Tamás Finnországba utazhatott egyéves tanulmányútra az ev. lelkészi karból.

● A finnekkal való kapcsolatokat még hűségesen ápolják az ev. egyházban, de az észt rokonságról kevés szó esik. Az egyik, magát történésznek mondó egyházi előjáró nemrég a Szovjetuniót Tallintól Vlagyivosztokig mérte, pedig bizonyára tud arról, hogy az észtek is visszavágyják nemzeti függetlenségüket, amitől a kommunizmus fosztotta meg őket.

SVÁJC

● Az Ev. Világszöv. genfi központjában szolgálatot végző Harmati Béla budapesti ev. lelkész nem kapott hazulról engedélyt, hogy meghívásra résztvegyen a nyugat-európai magy. ev. lelkészek munkaközösségének ülésén.

NT. VARGA LÁSZLÓ
SÚLYOS BETEGSÉGE

Július 17-én a 112 fokos hőség (44 Celsius fok) áldozata lett New Yorkban az ottani magyar gyülekezet 73 éves lelkésze, kit súlyos hőgutával szállítottak be a Lenox Hill kórházba. A közben beállott komplikációk felgyógyulását igen lassúvá tették, de mint értesülünk, már a javulás útján van. Hordozzuk őt imádságunkban!

Lelkészüket betegségük idején a new-yorki gyülekezet két presbitere dr. Regős Péter és Tóth Jenő végzik az istentiszteletet.

HEFTY LÁSZLÓ:

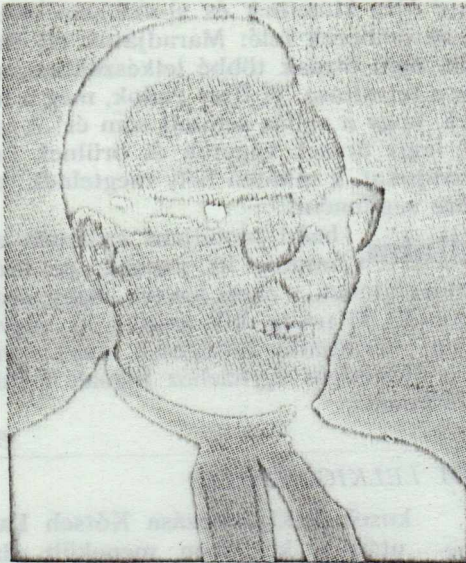
ARGENTIN naplójegyzetek

Amikor az 1956-os magyar szabadságharc után Bécsben összeültek a külföldre szakadt magyar evangélikus lelkészek, hogy megbeszéljék a külföldre menekült hittestvéreink helyzetét, az Argentínában, Braziliában, Chilében, Paraguayban és Uruguayban működő szórványgyülekezeteket egy és ugyanaz a lelkész képviselte és pásztorolta. Öt éven belül, kivéve Paraguayt, a gyülekezetek saját lelkészhez jutottak és még újabb magyar teológusok végezték tanulmányaikat a José C. Pazban (Argentina) székelő spanyol nyelvű teológiai szemináriumban, melynek igazgatója szintén magyar lelkész.

Öt éves délamerikai szórványgondozó munka után az Egyesült Amerikai Evangélikus Egyház (U. L. C. A.) külmissziói osztálya egy éves tanulmányi szabadságot adott, mely idő alatt a magisztrátus (STM degree) megszerzéséhez szükséges tanulmányokat végeztem a chicagói ev. teológián Maywoodban.

Időközben levelet kaptam az argentin ev. szinódus elnökétől, jelezve, hogy viszszatértem kéri, de most már nem a magyar munkára, minthogy elég magyar lelkész van Dél-Amerikában, hanem hogy új gyülekezetet szervezzek a Buenos Aires-től 400 km-re délre fekvő Mar del Plata nevű fürdővárosban. Argentínába való visszaérkezésemkor öt evangélikus család címét kaptam meg, akik Mar del Platán laknak s azzal útra is bocsájtottak, hogy velük gyülekezetet építsek.

Mint minden kezdet, ez is elég sanyarú volt. A rendelkezésre álló pénzből csak egy kis házacskát bérelhettünk, hálószobánk volt az iroda, és gyűlésterem is. Argentínába indulásunk előtt a chicagói magyar ev. gyülekezet ajándékozott egy kis kézi sokszorosító gépet, az volt összes segítségünk a munkához, meg feleségem kérempárja, mellyel hónapokig hidegben és melegben, esőben és ködben jártam a családokhoz, akiknek "evangélikusan hangzó" neve volt, s kiknek címét a telefonkönyvből kerestem ki. A felkeresett családok között bizony nem sok evangélikus, vagy érdeklődő volt, de legalább adtak újabb címeket, akikről úgy vélték, hogy talán evangélikusok. A felkeresett családok száma már százakra rúgott; akiknél némi érdeklődést láttam, oda hetenként visszajártam, de ennek ellenére a kis ká-



polnában, melyet egy protestáns szekta bocsátott rendelkezésünkre, vasárnaponként, ha már tucatnál több ember vett részt az istentiszteleten, megelégedéssel állapítottuk meg, hogy ma szép számmal dícsértük az Urat.

Argentín, tradícióból római katolikus ismerőseinket mikor meghívtuk a templomba, ígérkeztek a szűz és az összes szentek nevében, hogy vasárnap eljönnek az igehirdetésre, de nagyon ritkán történt meg, hogy ígéretüket beváltsák.

Másfél esztendő kemény munka után úgy véltem, hogy elérkezett az idő a gyülekezet megalakítására. Imádkozásban töltött reggel után nekiindultam felkeresni azt a hat embert, akiről úgy véltem, hogy jó evangélikusok s a jövőben a gyülekezet pillérei lesznek, mint presbiterek. Miután az elsőnél őszintén kitártam gondolataimat s elmondtam, hogy mik a tervek, egészen őszintén válaszolt, körülbelül ezekkel a szavakkal: "Az igaz, hogy ősi evangélikus családból származom, de mindaz, amit a második világháború folyamán tapasztaltam, meggyőzött arról, hogy az Isten nem él közöttünk a földön, mert ha látta volna mind azt a sok szenvedést, nem engedte volna végbe menni. Épp ezért kiforrott az a meggyőződése, hogy az egyház, a vallás nem más, mint egy régi tradíció. Egy szép tradíció, de mi most egy új világban élünk, újra kell mindent megalapoznunk, nincs idő ilyen másodrangú ügyek ápolására. Nem kívánok presbiter lenni."

A második jelölt is egészen őszintén válaszolt és elmondott dolgokat, melyekről mindaddig bölösen hallgatott. Elmondta, hogy amikor országukat megszállták az oroszok, azoknak a családoknak, akik áttértek az orosz ortodox egyházba, földet és jobb bánásmódot kínáltak. Barátunk szülei a luteránusból áttértek az ortodox egyházba, s ő is abban nőtt fel. "Orog vagyok én arra, hogy most újra vallást változtassak — mondta —, apróbb dolgokban szívesen segítek a jövőben is, de ne kívánja tőlem, hogy rendszeresen templomba járjak és tisztséget viseljek". Most már hosszú orral és egy kissé letörve folytattam utam a harmadik jelölthöz. Miután annak is előadtam, hogy mi járatban vagyok, rövid gondolkodás után azt kérdezte: "Vasárnap hányan voltak a templomban?" Örömtől sugárzó szemmel mondtam, hogy sokan. Családomon kívül egy tucat ember volt jelen, hát nem nagyszerű ez? "Hát éppen erről van szó — bölseledett tovább — maga boldogan mondja, hogy több mint 10 ember volt a templomban, de ha arra gondol, hogy mióta idejött, mennyit látogatott, s csak ennyi az eredménye, pont azt bizonyítja, hogy az emberek nem érdeklő az egyház és nem is akarnak gyülekezetet! Miért nem veszi a sátorfáját és áll odébb, ahol jobban használhatja fel az idejét és hagyja ezt a maroknyi evangélikusságot úgy, ahogy van?" A következő három jelölt is hasonló véleményen volt. "Hát valóban nincs semmi értelme másfél évi munkának?" gyötört a kérdés sokáig és Istentől kértem rá feleletet.

Még fél évig vártam az újra próbálkozással, de ekkor már nem volt hiába való. Nyolevan egyháztaggal megalakítottuk a gyülekezetet "Divino Maestro" névvel. Hamarosan az amerikai külmissziói osztály (L.C.A.) segítségével saját paplakhoz és kápolnához jutottunk.

(Folytatása következik)

AMEK közgyűlés

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia augusztus 18--20-án tartotta kétévenkénti közgyűlését Torontóban. A közgyűlés lefolyásáról jövő számunkban hozunk tudósítást. Torontói gyülekezetünk példás vendégszeretetéért, a delegátusok kitűnő ellátásáért és elszállásolásáért a Konferencia vezetősége ezúton is háláját fejezi ki.

VALÓSÁGOS ISTEN!

Érzéseink könnyen elragadnak bennünket, oly annyira, hogy időnként furesaság és kitélek tőlünk miattuk. Így adtuk át az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia augusztusi közgyűlésén megjelent Dr. G. F. Harkins országos ev. egyházi kiküldöttnek az unitáriusság 400. évfordulóját taglaló könyvecskét, amit a "First Unitarian Society of Minneapolis" adott ki ebben az évben. Részletesen foglalkoznak benne az unitáriánizmus erdélyi kialakulásával, a vallásszabadság ügyével, s azokkal a tényezőkkel, amelyek lehetővé tették az unitárius egyház kifejlődését. Hát hogyan lennének büszkék az 1568. évi tordai országgyűlés vallásszabadságra vonatkozó határozataira, s bizony jólesik olvasnunk ilyesmikről amerikai kiadványban. Dr. Harkins is örült a könyvecskének, mert meglepetésünkre mondta el, hogy fivére unitárius lelkész, aki bizonyára szívesen veszi azt a tájékoztatást a lengyelországi üldöztetése után Erdélyben virágbaszókent unitárius vallásról.

De azért az érzéseknek, még ha szívünket melengeti is a letúnt századok sok értéke, meg kell szabni a határokat. S nemcsak az érzéseknek, hanem a teológiai meg gondolásoknak is, amikor a vallás kérdéseit taglaljuk vagy azokról bizonyoságot teszünk a történelmi visszapillantás keretében. Mert ugyan szép dolog, hogy odahaza a bp.—deákterei ev. templomban ünnepelhetek a magyarországi unitáriusok, s hogy azon az ünnepségen, amit persze csakis állami engedéllyel tarthattak meg, 400 éves fennállása alkalmából az unitárius egyházat keresztényen és izraelita vallási vezetők is köszöntötték, de már kevésbé érthető, hogy miért kellett ebből az eseményből rosszirányú és rosszízű vallási polémiát kovácsolni.

Fáj, amikor éppen a lutheri reformáció utódai feledkeztek meg az igazi lényegről, ami az embert emberre teszi, s ami az embert az emberrel összefogja. Hisz nem valami "humánus" meg gondolás, és nem is a pártideológia váltja meg a világot és benne az embert, hanem kizáró-

lag a Krisztus. Hogyan hasítana a szívbe olyan kijelentés, amely lényegtelennek tartja az evangélikus keresztényen és a nem-keresztényen unitárius tanítás közötti mérhetetlen különbséget, s ugyanabban a lélegzetvételben pedig leszólja azt az állásfoglalást, amelyből a hitnek a bizonyoságtétele nem hiányzik. Így mulasztották el a vallástételt odahaza az evangélikus egyházban és ragadták meg az ünnepségről szóló híradás alkalmát arra, hogy üssenek egyet a katolikus egyházon. (Minden

elismerésünk Sempthey László r. k. érseki helynöké, aki az ünnepségen "elfogultan" nyilatkozott meg a nem-hívőkkel szemben!)

Annak, aki szembekerül a kinyilatkoztatással, bizony lét- és üdvösségkérdéssé válik, hogy "Ti pedig kinek mondotok engem?" (Máté 16: 15). És bármennyire is hatása alá kerülünk érzelmeinknek — patriotizmusból vagy politikából —, mégsem hirdethetünk megváltást azoknak, akik nem tudják a Krisztusról ezt vallani:

"Hiszem, hogy valóságos Isten!"
Bernhardt Béla

AZ EGYHÁZ HÍREI

EVANGÉLIKUS VILÁGSZÖVETSÉG

● A Teológiai Főbizottság augusztusi ülésén a kereszténység és a társadalmi változások kérdésével foglalkoztak. A két előadó egyike dr. Pröhle Károly budapesti ev. professzor volt, aki többek között ezt az érdekes kijelentést tette: "...amennyiben valamely világi hatalom igazságtalan életrendet kíván fenntartani, forradalom nemesak lehetséges, hanem szükséges is, amelyben keresztényeknek felebaráti szeretetből kötelességük résztvenni..."

ÉSZAK-AMERIKA

● "Lutheran Church in America" (LCA) egyházunk országos elnöke, Dr. R. J. Marshall és országos titkára, Dr. G. F. Harkins okt. 20-án, ünnepi istentiszteleten kerül beiktatásra a newyork—river-sidei köztemplomban.

● LCA egyházunk országos közgyűlése 6.5 millió dolláros gyűjtést hagyott jóvá, mellyel a városokban jelentkező problémák megoldásához kíván hozzájárulni. A gyűjtés A-C-T (Act in Crisis Today) néven október közepén kezdődik. Azt remélik, hogy még ebben az évben az egyház népe 3.5 millió dollárt adakozik és jövőre pedig további 3 milliót. A gyűjtés független a gyűlekezetekre kivetett közegyházi hozzájárulásoktól.

● LCA egyházunkban az Ifjúsági Lelki-gondozás Főbizottsága konferenciát rendezett fiatalok számára az észak-karolinai Hickoryban. Korunk szokásos kérdéseivel ugyancsak egyoldalúan foglalkoztak, noha többen is felszólaltak annak érdekében, hogy az érem másik oldalát is mindig meg kell vizsgálni. Az elfogultak legnagyobb megdöbbenését aztán az

okozta, hogy egy néger fiú szenvedélyesen ily kijelentést tett: "Az lenne számomra nagy boldogság, ha ebben a világban minden fehér ember máris halott volna..."

● Az Ev. Egyetemisták Szövetsége augusztusi közgyűlésén a "Black Power" mozgalom támogatását mondták ki.

● Valamennyi ev. diakonissza intézmény egyesült az ún. "Lutheran Deaconess Conference in America" szervezetben, melynek immár több mint 350 tagja van.

● Új lap indult meg "Amerikai Magyar Református TANÚ" címen dr. Hamza András és dr. Harsányi András ref. lelkészek szerkesztésében. Bár az első számot mérvadóknak tekinteni talán nem lehet, feltehető, hogy a lap irányzata ellentétbe kerül az eddigi am. magy. ref. lapokéval azzal, hogy a magyarországi világi és egyházi rezsim felé tesz meglepő engedelményeket.

● Szeptember 8-án szentelték fel az "American Lutheran Church" egyház kebelében Mészáros Sándor ev. lelkészt, aki az ohioi Fremontban végzi szolgálatát.

CSEHSZLOVÁKIA

● Még a szovjet megszállás előtt a Szlovákiai Ev. Egyház memorandumban tette közzé azokat a pontokat, amelyeknek a megvalósítása biztosíthatja a szabad vallásgyakorlatot. Ezek a pontok ékes tanúi az egyházi élet addigi elnyomásának és az új helyzetben különösen is félreérthetetlen vádat képviselnek a szovjet fegyverekkel támogatott rendszer ellen.

FÜLÖP-SZIGETEK

● 30 ezer dolláros költséggel Olongapóban új üdülőhelyet nyitnak meg ev. lelkész felügyelet alatt az amerikai hadsereg tagjai részére.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CHICAGO

Lelkész: Tessényi Kornél

Templom: 555 W. Belden St. (60614).
Tel.: 549-1002. — Lelkésziak: 2145 W.
Arthur Ave. (60645). Tel.: 764-5826. — Is-
tentisztelet minden vasárnap de. 9:45-kor.

**ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott
és lapterjesztő: Tomaj Gusztáv, 2429
W. Dakin St. (60618). Tel.: 463-4029.**

Az 1968/69-es idényben is folytatjuk
nagyszerű kultúrdélutánjainkat. Az elő-
adások időpontja vasárnap du. 4 óra, a kö-
vetkező napokon:

Október 13. Dr. Súlyom-Fekete István:
"Erdély és a vallásszabadság."

November 10. Fáy Ferenc: "A mai ma-
gyar költészet két arca".

December 8. Dr. Fiedler Kálmán: "Ju-
lika e. operettem kivonatos helyszíni köz-
vetítése" (Eredeti hangfelvétel- és ké-
pekkel.)

Január 5. Daróczy Sándor: "Az ameri-
kai magyarság története".

Január 26. Szathmáry Lajos: "A ma-
gyar nyelvről".

Február 23. Dr. Nyika Béla: "A hon-
foglaló magyarság vallás-, erkölcsi vilá-
ga".

Március 23. Diószegi Sándor: "Liszt Fe-
rene műve".

Április 27. Makkai Ádám: "A modern
magyar költő társadalmi szerepe otthon
és az emigrációban".

Május 25. Előadó és tárgy felől még
nem döntöttünk.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lel-
készi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102).
Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden
vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor
magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hó-
nap első vasárnapján és az ünnepnapokon.
— Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol,
10:45-kor magyar nyelven.

A konfirmációi oktatás (mindkét nyel-
ven) előreláthatólag november 2-án kez-
dődik meg.

A nyári vakációk és általános ernyed-
tség után ősszel az egyházi munka is új
lendületet vesz. Remélhető, hogy a gyüle-
kezet tagjai is fokozott buzgalommal jár-
nak majd templomba, vesznek úrvacsorát
és rendszeres bökész adakozással támogat-
ják Isten országának munkáját.

A vasárnapi iskola ismét megkezdte
működését. Legyen ez minden egyháztag
szívügye, de különösen a szülőké, akik
Isten előtt felelősek gyermekeik lelkéért.

Gyülekezetünk talán az egyetlen Ameri-
kában, ahol a vasárnapi iskolának virág-
zó magyar tagozata is van. Kérjük a ked-
ves szülőket, hozzák el gyermekeiket min-
den vasárnap a fentjelzett időben!

Eltemettük szept. 28-án 62 éves korában
dr. Hargitai Gáspár testvérünket, v. tör-
vényszéki bírót, aki autószerencsétlenség
áldozata lett. "Nincs itt nekünk maradandó
városunk..."

Megkereszteltük szept. 29-én Panigutti
Fülöp Józsefet, P. Antonék újszülöttjét.

Ezévi nagy bazárunkat október 20-án
rendezzük, valamennyi egyházi szerveze-
tünk közreműködésével. A bazár du. fél-
egykor ebédrel kezdődik. Hívunk és vá-
runk mindenkit.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: Rieker György

Templom és lelkeszi hivatal: 247 Som-
erset St. (08901). Tel.: 545-4961. — Lelkészi-
lak: 895 Patton St., North Brunswick,
N. J. 08902. — Istentisztelet minden hó-
nap első és harmadik vasárnapján reggel
8:30-kor magyarul, minden vasárnap de.
9:40-kor és 11-kor angolul.

**ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott
és lapterjesztő: Orvos József, 69
French St., Edison, N.J. 08817. Tel.:
985-3352.**

Énekkari próbák minden csütörtökön
este 6:30-kor a gyermek-, 7:30-kor a fel-
nőtt énekkar számára. — A gyülekezet
lelkésze egyik legutóbbi körlevelében ki-
emelte a követendő példának állította a
gyülekezet magyar részének hűség és
rendszeres templomlátogatását. — Köz-
ledik az egyház fennállásának 60. évfor-
dulói ünnepe. Egyéb események mellett
szombaton, november 16-án este műsoros
bankett lesz a Magyar Atléta Klub nagy-
termében (198 Somerset St.). A kitűnő
vacsora után tánc is lesz, melyen a köz-
kedvelt Kara-Németh zenekar játszik.
Az 5 dolláros jegyeket Cható Györgynél,
valamint az Oltáregylet és a Lutheran
Church Women megbízottainál lehet kap-
ni. A jubileumi albumba hirdetések és
köszöntőket Fliszár József vesz fel.

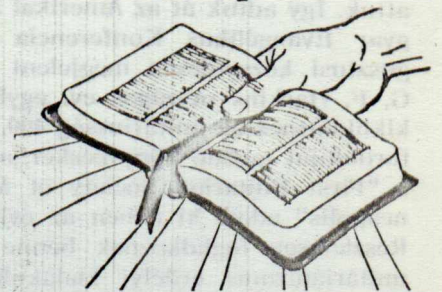
TORONTO

Lelkész: Buthy Dénes

Lévita: Láng Ferenc

Templom: First Lutheran Church, 116
Bond St. — Istentisztelet minden hónap
első és harmadik vasárnapján du. 4:30-
kor.

**ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott
és lapterjesztő: Láng Ferenc, P. O.
Box 142, Scarborough, Ont.**

Mindennapi
kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához -

1968. OKTÓBER HÓ

1. Csel 12:5-17. — Jer 29:1-14.
2. Luk 10:17-20. — Jer 30:1-3.
3. 2 Kir 6:8-23. — Jer 31:31-37.
4. Ján 12:27-33. — Jer 36:1-26.
5. Jel 5:11-14. — Jer 36:27-32.

SZTH. U. 17. VAS. — OKT. 6.

Heti ige: Mik 6:8

6. Luk 14:1-11. — Zsolt 127.
7. Mát 12:1-8. — Jer 37:1-10.
8. Mát 15:1-20. — Jer 37:11-21.
9. Mát 17:24-27. — Jer 38:1-13.
10. 1 Kor 9:19-23. — Jer 38:14-28.
11. Gal 6:14-18. — Jer 39:1-14.
12. Ámos 5:14-15. — Jer 39:15-40.

SZTH. U. 18. VAS. — OKT. 13.

Heti ige: 1 Ján 4:21.

13. Mát 22:34-46. — Zsolt 128.
14. 1 Thess 4:9-12. — Jer 40:7-16.
15. 1 Móz 4:3-15. — Jer 41.
16. 1 Ján 4:7-16. — Jer. 42.
17. Ef 6:1-9. — Jer 43.
18. 2 Kor 8:1-15. — Jer 44:1-14.
19. Csel 5:1-11. — Jer 44:15-30.

SZTH. U. 19. VAS. — OKT. 20.

Heti ige: Jer 17:14

20. Mát 9:1-8. — Zsolt 40:1-6.
21. Márk 8:22-26. — Jer 45.
22. Kol 3:5-11. — Jer Sir 3:1-24.
23. Rom 3:21-26. — Jer Sir 3:25-39.
24. Luk 19:1-10. — 1 Tim 1:1-11.
25. Zsid 10:11-18. — 1 Tim 1:12-20.
26. Jer 17:12-17. — 1 Tim 2:1-7.

SZTH. U. 20. VAS. — OKT. 27.

Heti ige: Jel 3:5

27. Mát 22: 1-14. — Zsolt 119:17-24.
28. 2 Móz 16:2-7. — 1 Tim 2:8-15.
29. Ján 6:24-35. — 1 Tim 3:1-11.
30. Ján 15:1-8. — 1 Tim 3:12-16.
31. Reformáció ünnepe
Ján 2:13-22. — Zsolt 20.